

FX VIJESTI

EUR/USD

U ovoj izvještajnoj nedelji **kurs EUR/USD** je porastao za 1.23%. Kurs nije bilježio veću promjenu sve do momenta održavanja redovnog sastanka Fed-a, u srijedu, nakon kojeg je kurs ostvario oštar rast. Do rasta kursa je došlo kako je po okončanju sastanka Fed-a predsjednik te centralne banke izjavio da je istorijsko poštovanje monetarne politike najvjerovatnije završeno, a trejderi sada očekuju da će u SAD-u tokom naredne godine doći do snažnog smanjenja kamatnih stopa, naročito u drugoj polovini godine. U četvrtak je nakon sastanka ECB-a ovaj kurs dodatno porastao i to kako je predsjednica ECB-a na konferenciji za medije negirala da se razmatra smanjenje kamatnih stopa. U četvrtak je kurs dostigao i maksimalni nivo za ovaj izvještajni period od 1.1009, sa koga se u petak povukao i završio izvještajnu nedelju na nivou od 1.0895. Pad kursa u petak je bio uzrokovan preliminarnim decembarskim podacima o proizvodnom, uslužnom i kompozitnom indeksu euro zone, a koji ukazuju da je došlo do kontrakcije.

EUR/GBP

Kurs EUR/GBP je u ovoj izvještajnoj nedelji zabilježio blagi rast. U ponedjeljak je kurs imao silazni trend, da bi ubrzo počeo da raste. Podaci o zaradama u Velikoj Britaniji koji su ukazali na

hlađenje tržišta rada, kao i podatak o padu bruto domaćeg proizvoda, uticali su na rast očekivanja u pogledu smanjenja kamatne stope Banke Engleske u sledećoj godini, što je uzrokovalo slabljenje sterlinga. Međutim, u četvrtak, nakon sastanka BoE, sterling je ojačao. Kamatna stopa je, u skladu sa očekivanjima, ostavljena na postojećem nivou, ali su ostavljena otvorena vrata za dalje pooštavanje ukoliko inflatorni pritisci ostanu uporni, što je smanjilo očekivanja u vezi sa smanjenjem kamatne stope BoE početkom godine. Nakon sastanka ECB-a, kasnije istog dana, euro je ojačao, kako je ECB-a odbacila mogućnost skorijeg smanjenja kamatne stope. Na samom kraju nedelje kurs je ponovo bio u padu, zbog objave preliminarnih podataka o indeksima menadžera nabavke (PMI) za euro zonu i Veliku Britaniju za decembar. Proizvodni, uslužni i kompozitni PMI za euro zonu su bili slabiji od očekivanja, dok su za Veliku Britaniju svi osim proizvodnog bili bolji od očekivanja.

EUR/JPY

Kurs EUR/JPY je u ponedjeljak porastao kako je Banka Japana saopštila da ne vidi potrebu da izađe iz politike negativnih kamatnih stopa na decembarskom sastanku. Kurs se nakon toga stabilizovao oko nivoa od 157 sve do samog kraja dana u srijedu, kada je kurs pao nakon što je objavljeno da je povjerenje među japanskim proizvođačima poraslo na gotovo 2-godišnji maksimum. Redovan sastanak ECB-a je doveo do toga da ovaj kurs u četvrtak ostvari rast i to kako je ECB sugerisala da ne razmatra smanjenje kamatne stope. Tokom poslednjeg dana ove nedelje kurs je ponovo slabio kako su objavljeni slabiji od očekivanih preliminarni podaci o proizvodnom, uslužnom i kompozitnom indeksu euro zone.

Tabela br. 1 – Kursevi najznačajnijih valuta

	11.12.2023. ¹	15.12.2023. ²	% Promjena
EUR/USD	1.0763	1.0895	1.23
EUR/GBP	0.85769	0.85929	0.19
EUR/JPY	156.05	154.85	-0.77
EUR/AUD	1.63594	1.62856	-0.45
EUR/CHF	0.94714	0.94824	0.12
USD/JPY	144.95	142.15	-1.93
GBP/USD	1.2549	1.2681	1.05

Tabela br. 2 – Pregled referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka

Centralna banka	Referentna kamatna stopa	Visina referentne kamatne stope	Naredno zasijedanje
European Central Bank (ECB)	„ECB main refinancing rate“	4.50%	25.01.2024.
Federal Reserves (Fed)	„Federal Funds Target Rate“	5.50%	31.01.2024.
Bank of Japan (BoJ)	„Overnight Call Rate“	-0.10%	19.12.2023.
Bank of England (BoE)	„Official Bank Rate“	5.25%	01.02.2024.
Swiss National Bank (SNB)	„Libor Target Rate“	1.75%	21.03.2024.
Bank of Canada (BoC)	„Target Overnight Rate“	5.00%	24.01.2024.
Reserve Bank of Australia (RBA)	„Cash Rate Target“	4.35%	06.02.2024.

Ove nedelje su održani redovni sastanci centralnih banaka euro zone, SAD-a, Engleske i Švajcarske.

ECB je kamatne stope zadržala na postojećim nivoima. Predsjednica ove monetarne institucije je izjavila da se na sastanku nije diskutovalo o smanjenju stope zbog zabrinutosti da bi inflacija u bliskoj budućnosti ponovo mogla privremeno porasti. Ona je dodala i da će buduće odluke osigurati da kamatne stope budu na restriktivnim nivoima dovoljno dugo, i da će ECB-a nastaviti da se rukovodi pristupom koji zavisi od podataka. Što se tiče inflacije ECB očekuje da će se približiti targetiranom nivou u 2025. godini.

Fed je kamatnu stopu zadržao na postojećem nivou. Predsjednik Fed-a je izjavio da je istorijsko pooštavanje monetarne politike vjerovatno završeno jer inflacija pada brže nego što se očekivalo, a na pomolu je rasprava o smanjenju troškova pozajmljivanja. Projekcije Fed-a ukazuju na smanjenje kamatne stope od 75bp u narednoj godini, pri čemu je predsjednik Fed-a naglasio da to nije plan, već presjek pojedinačnih projekcija učesnika Fed-a u pogledu odgovarajuće monetarne politike u budućem periodu.

Što se tiče **BoE**, kamatna stopa je ostala ista, a tri od devet članova Komiteta monetarne politike su glasala za povećanje kamatne stope za 25bp. Naglašeno je da monetarna politika mora biti restriktivna duži vremenski period, čak nije isključeno ni njeno ponovno pooštavanje ukoliko bude neophodno.

Ni **SNB** nije mijenjala visinu kamatne stope.

Tabela br. 3 – ESTR i Euribor

	11.12.2023. ¹	15.12.2023. ²	Promjena u baznim poenima
ESTR	3.9030	3.9040	0.10
Euribor 1W	3.843	3.877	3.40
Euribor 1M	3.853	3.853	0.00
Euribor 3M	3.950	3.920	-3.00
Euribor 6M	3.935	3.912	-2.30
Euribor 12M	3.725	3.644	-8.10

¹ Vrijednost na otvaranju tržišta u ponedjeljak.

² Vrijednost na zatvaranju tržišta u petak.

EVROPSKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Prinos na 10-godišnje njemačke državne obveznice je početkom nedelje imao silazni trend kretanja kako su se čekali podaci o stopi inflacije SAD-a. Nakon objave podataka o inflaciji SAD-a, prinos se blago oporavio prateći kretanje obveznica na američkom tržištu (podaci su "povukli" očekivanja da će Fed početi sa smanjenjem kamatnih stopa naredne godine). U srijedu je prinos zabilježio pad nakon sastanka Fed-a i izjava zvaničnika ove institucije. Narednog dana se prinos oporavio kako je održan sastanak ECB-a i kako je ta centralna banka dodatno uticala da se smanje očekivanja u pogledu redukcije kamatnih stopa. U petak je prinos pao, iznoseći 2.02% na kraju dana. Slabiji od očekivanja PMI podaci o euro zoni i Njemačke ukazali su na dalju kontrakciju ekonomske aktivnosti, pa su porasla očekivanja da bi ECB možda, ipak, mogla smanjiti kamatnu stopu nakon marta.

AMERIČKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Prinos na 10-godišnje američke državne obveznice je na nivou nedelje zabilježio pad. Prinos je početkom nedelje ostvario blagi pad u susret podacima o stopi inflacije SAD-a, da bi se nakon njihove objave blago oporavio. Nakon sastanka Fed-a koji je održan sredinom nedelje i izjave zvaničnika ove centralne banke, prinos je zabilježio oštar pad – sa 4.20% prinos je pao na 4.00%. Dvogodišnji prinosi na američke državne obveznice su pali oko 38bp, na 4.35%. Neki tržišni učesnici očekuju da će prinos na 10-godišnje američke obveznice naredne godine pasti za oko 200bp. U petak prinos nije bilježio veće promjene kako je tržište sagledavalo izjave koje su uslijedile nakon sastanka Fed-a (kraju dana prinos se našao na nivou od 3.91%).

ZLATO

Cijena zlata nije bilježila veću promjenu sve do srijede, kada je ostvarila oštar rast. Do rasta cijene zlata u pomenutom periodu je došlo nakon što je održan sastanak Fed-a i kako je nakon sastanka poraslo tržišno očekivanje da će ta monetarna institucija da smanjuje kamatne stope u narednoj godini. Narednog dana cijena zlata nije bilježila veću promjenu, dok je u petak ostvarila blagi pad. Pad cijene zlata u petak je bio izazvan rastom dolara u odnosu na korpu valuta, što se odrazilo na pad tražnje za zlatom.

NAFTA

Cijena nafte je bila stabilna na početku ovog perioda, dok je u utorak ostvarila oštar pad. Cijena nafte je pala u utorak kako su podaci o inflaciji u SAD-u podstakli očekivanja da Fed neće smanjivati kamatne stope tako brzo kako se to ranije očekivalo, kao i zbog objave da je izvoz nafte iz Rusije porastao na najveći nivo još od početka jula ove godine. U srijedu i četvrtak cijena nafte je ostvarila rast kako su zalihe ovog energenta pale u SAD-u i kako se pojavila zabrinutost u pogledu isporuke nafte sa Bliskog istoka nakon što su izvršeni napadi na tankere koji prevoze naftu u Crvenom moru. Posljednjeg dana cijena nafte je bila stabilna.

Tabela br. 4 – Ekonomski indikatori u periodu od 11.12.2023. – 15.12.2023.

Zemlja	Indikator	Period	Očekivana vrijednost	Aktuelna vrijednost	Prethodna vrijednost
Euro zona	Industrijska proizvodnja usklađena za sezonska kolebanja (Industrial Production SA) Mjeri proizvodnju postrojenja u sledećim industrijama: rudarstvo i vađenje kamena, proizvodnja i javne komunalne djelatnosti (snabdijevanje električnom energijom, gasom i vodom). Proizvodni, uslužni, kompozitni indeks (HCOB Eurozone Manufacturing, Services, Composite PMI) Ovo istraživanje prati mišljenja menadžera nabavke u proizvodnom, građevinskom i/ili uslužnom sektoru. Indeks se dobija iz rezultata upitnika u vezi sa proizvodnjom, narudžbama, zalihama, zaposlenošću, cijenama itd.	Oktobar MoM%	-0.3%	-0.7%	-1.0%
		Decembar Preliminarni podaci	44.6 49.0 48.0	44.2 48.1 47.0	44.2 48.7 47.6
Njemačka	ZEW istraživanje očekivanja u vezi sa ekonomskim rastom (ZEW Survey Expectations) Ovo istraživanje mjeri očekivanja u vezi sa ekonomskim rastom u narednih 6 mjeseci, na osnovu ispitivanja eksperata o tome da li očekuju poboljšanje ili pogoršanje.	Decembar	9.5	12.8	9.8
SAD	Indeks potrošačkih cijena (CPI) Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena određenih artikala za koje potrošač izdvaja svoja novčana sredstva. Proizvodni, uslužni, kompozitni indeks (S&P Global US Manufacturing, Services, Composite PMI) Ovo istraživanje prati mišljenja menadžera nabavke u proizvodnom, građevinskom i/ili uslužnom sektoru. Indeks se dobija iz rezultata upitnika u vezi sa proizvodnjom, narudžbama, zalihama, zaposlenošću, cijenama itd.	Novembar MoM% YoY%	0.0% 3.1%	0.1% 3.1%	0.0% 3.2%
		Decembar Preliminarni podaci	49.5 50.7 50.5	48.2 51.3 51.0	49.4 50.8 50.7
Velika Britanija	Nedeljne zarade isključujući bonuse za period od 3 mjeseca (Weekly Earnings ex Bonus 3M) Ovaj pokazatelj prati nedeljne isplate zaposlenima u zamjenu za obavljene posao, kada se isključe bonusi. Mjesečni bruto domaći proizvod (Monthly GDP) Mjeri vrijednost proizvoda i usluga proizvedenih unutar zemlje. BDP je najobuhvatnija mjera ekonomskog outputa i obezbjeđuje ključni uvid u glavne pokretače jedne ekonomije Proizvodni, uslužni, kompozitni indeks (S&P Global/CIPS UK Manufacturing, Services, Composite PMI) Ovo istraživanje prati mišljenja menadžera nabavke u proizvodnom, građevinskom i/ili uslužnom sektoru. Indeks se dobija iz rezultata upitnika u vezi sa proizvodnjom, narudžbama, zalihama, zaposlenošću, cijenama itd.	Oktobar YoY%	7.4%	7.3%	7.8%
		Oktobar MoM% Decembar Preliminarni podaci	-0.1%	-0.3%	0.2%
			47.5 51.0 51.0	46.4 52.7 51.7	47.2 50.9 50.7